

SN 18/21

Vyhlásenie členov Európskej rady

I. COVID-19

1. Na prekonanie krízy je naďalej nevyhnutné a naliehavé urýchliť výrobu, dodanie a nasadenie vakcín. Úsilie v tomto smere sa musí ešte viac zintenzívniť. Zdôrazňujeme dôležitosť transparentnosti, ako aj využívania vývozných povolení. Uznávame dôležitosť globálnych hodnotových reťazcov a opätovne potvrdzujeme, že spoločnosti musia zabezpečiť predvídateľnosť svojej výroby vakcín a dodržiavať zmluvné dodacie lehoty. Potvrdzujeme kľúč pre alokáciu vakcín založený na pomere k počtu obyvateľov. Vyzývame Výbor stálych predstaviteľov, aby sa zaoberal otázkou rýchlosti dodávok vakcín pri alokácii 10 miliónov dávok, ktoré spoločnosť BioNTech-Pfizer v predstihu dodá v druhom štvrtroku 2021, v duchu solidarity.

2. Epidemiologická situácia zostáva vážna, a to aj vzhľadom na výzvy, ktoré predstavujú varianty vírusu. Z toho dôvodu sa zatiaľ musia zachovať obmedzenia, a to aj pokiaľ ide o cesty, ktoré nie sú nevyhnutné, s prihliadnutím na osobitnú situáciu cezhraničných komunít, pričom sa musí naďalej zabezpečovať neobmedzený tok tovaru a služieb v rámci jednotného trhu, okrem iného aj využívaním zelených jazdných pruhov. Zároveň by sa však mali začať prípravy v súvislosti so spoločným prístupom k postupnému rušeniu obmedzení, aby sa zabezpečilo koordinované úsilie, keď epidemiologická situácia umožní uvoľnenie súčasných opatrení. Je naliehavo potrebné pokročiť v legislatívnej a technickej práci na interoperabilných a nediskriminačných digitálnych osvedčeniach COVID-19 na základe návrhu Komisie.
3. Európska únia bude naďalej posilňovať svoju globálnu reakciu na pandémiu. S cieľom doplniť a podporiť vedúcu úlohu nástroja COVAX pri zabezpečovaní všeobecného prístupu k vakcínam a ich nasadenia je potrebné urýchlene pokročiť v práci na vytvorení mechanizmu na spoločné využívanie zásob očkovacích látok.

II. JEDNOTNÝ TRH, PRIEMYSELNÁ POLITIKA, DIGITÁLNA OBLASŤ A HOSPODÁRSTVO

4. Podčiarkujeme dôležitosť silného, odolného a plne fungujúceho jednotného trhu a prísneho dodržiavania a presadzovania pravidiel jednotného trhu. Zdôrazňujeme, že je potrebné posilniť konkurencieschopnosť a odolnosť priemyslu Európskej únie vrátane MSP, urýchliť jeho zelenú a digitálnu transformáciu, a to aj prostredníctvom vhodných nástrojov na podporu mnohonárodných projektov, a riešiť strategické závislosti. Okrem toho by sa v rámci aktualizácie priemyselnej stratégie pre Európu mali zohľadniť dosiaľ získané ponaučenia z krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 a podporiť úsilie o obnovu.

5. Zdôrazňujeme význam digitálnej transformácie pre obnovu Európy, pre jej prosperitu, bezpečnosť a konkurencieschopnosť, ako aj pre blahobyť našich spoločností. V tejto súvislosti pripomínáme závery zo zasadnutí Európskej rady, ktoré sa konali 1. – 2. októbra 2020 a 10. – 11. decembra 2020. Podčiarkujeme ďalej, že je potrebné samostatne a otvorene posilňovať digitálnu suverenitu Európy tým, že budeme stavať na jej silných stránkach a znižovať jej slabiny, ako aj prostredníctvom inteligentných a selektívnych opatrení pri zachovaní otvorených trhov a globálnej spolupráce. Oznámenie Komisie „Digitálny kompas do roku 2030: digitálne desaťročie na európsky spôsob“ je krokom smerom k naplánovaniu digitálneho rozvoja Európy v najbližších desiatich rokoch. Vyzývame Radu, aby toto oznámenie urýchlene preskúmala v záujme vypracovania plánovaného programu digitálnej politiky.
6. Okrem toho:
- a) vyzývame Komisiu, aby identifikovala ďalšie systémy kritických technológií a strategické odvetvia s cieľom posilniť a zdokonaľiť európsky politický prístup k nim;
 - b) vyzývame Komisiu, aby rozšírila súbor politických nástrojov Európskej únie na digitálnu transformáciu – tak na úrovni Európskej únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni – a aby využila všetky dostupné nástroje politiky v oblasti priemyslu, obchodu a hospodárskej súťaže, zručností, vzdelávania, výskumu a inovácie, ako aj nástroje dlhodobého financovania na uľahčenie digitálnej transformácie;

- c) vyzývame na lepšie využívanie potenciálu dát a digitálnych technológií v prospech spoločnosti, životného prostredia a hospodárstva pri súčasnom dodržiavaní príslušných práv v oblasti ochrany údajov a súkromia, ako aj iných základných práv a pri zabezpečení uchovávanía údajov nevyhnutných na to, aby mohli orgány presadzovania práva a justičné orgány vykonávať svoje zákonné právomoci v oblasti boja proti závažnej trestnej činnosti; uznávame potrebu urýchliť vytváranie spoločných dátových priestorov vrátane zabezpečenia prístupu k údajom a ich interoperability; so záujmom očakávame návrh Komisie týkajúci sa regulačného rámca pre umelú inteligenciu a sprievodné preskúmanie koordinovaného plánu s cieľom urýchliť zavádzanie tejto technológie a zároveň zaistiť bezpečnosť a úplné dodržiavanie základných práv; vyzývame Komisiu, aby urýchlene informovala o dosiahnutom pokroku a predstavila zostávajúce opatrenia potrebné na vytvorenie odvetvových dátových priestorov avizovaných v Európskej dátovej stratégii z februára 2020;
- d) vyzývame spoluzákonodarcov, aby urýchlene pokračovali v práci na návrhoch týkajúcich sa aktu o digitálnych službách, aktu o digitálnych trhoch a aktu o správe údajov s cieľom zlepšiť prístup k údajom a ich zdieľanie, združovanie a opakované použitie a s cieľom posilniť jednotný trh s digitálnymi službami vytvorením bezpečnejšieho digitálneho priestoru a rovnakých podmienok v záujme podpory inovácie a konkurencieschopnosti;
- e) vyzývame Radu, aby pokračovala v práci na akčnom pláne pre európsku demokraciu;
- f) vyzývame na posilnenie medzinárodného pôsobenia Európskej únie a členských štátov tak na bilaterálnej úrovni, ako aj prostredníctvom príslušných fór a organizácií s cieľom presadzovať digitálne normy EÚ a v spolupráci s podobne zmýšľajúcimi partnermi vypracovať globálne pravidlá pre digitálnu oblasť;

g) zdôrazňujeme, že je potrebné urýchlene sa venovať daňovým výzvam vyplývajúcim z digitalizácie hospodárstva s cieľom zabezpečiť, aby všetky subjekty platili svoj spravodlivý podiel na daniach. Opätovne potvrdzujeme, že výrazne uprednostňujeme a presadzujeme globálne riešenie v oblasti medzinárodného zdaňovania digitálneho hospodárstva, a budeme sa usilovať o dosiahnutie konsenzuálneho riešenia v rámci OECD do polovice roku 2021. Potvrdzujeme, že ak sa perspektíva skorého globálneho riešenia nenaplní, Európska únia bude pripravená posunúť sa v tejto záležitosti vpred. Pripomíname, že Komisia ako základ pre dodatočný vlastný zdroj predloží v prvom polroku 2021 návrh o digitálnej dani s cieľom zaviesť túto daň najneskôr do 1. januára 2023.

7. S ohľadom na nadchádzajúci sociálny samit v Porte zdôrazňujeme, že v záujme úspešnej digitálnej transformácie nesmie byť nikto opomenutý. Potrebujeme nevyhnutné nástroje a infraštruktúru, ako aj získavanie zručností, zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu a zároveň musíme zabezpečiť spravodlivé pracovné podmienky a vysoké normy v digitálnom hospodárstve.
8. Schvaľujeme prioritné oblasti politiky stanovené v ročnej stratégii udržateľného rastu a vyzývame členské štáty, aby ich premietli do svojich národných plánov obnovy a odolnosti.

III. VÝCHODNÉ STREDOZEMIE

9. Rokovali sme o situácii vo východnom Stredozemí a o vzťahoch Európskej únie s Tureckom a vítame spoločné oznámenie „Aktuálny stav politických, hospodárskych a obchodných vzťahov EÚ a Turecka“, ktoré na žiadosť Európskej rady z decembra 2020 vypracovali vysoký predstaviteľ a Komisia.
10. Pripomíname, že strategickým záujmom Európskej únie je stabilné a bezpečné prostredie vo východnom Stredozemí a rozvoj vzájomne výhodného vzťahu s Tureckom založeného na spolupráci. Vítame nedávne zmiernenie napätia vo východnom Stredozemí, ktoré sa dosiahlo ukončením nepovolených vrtných prác, obnovenie dvojstranných rozhovorov medzi Gréckom a Tureckom a nadchádzajúce rozhovory o riešení cyperského problému pod záštitou Organizácie Spojených národov.

11. Za predpokladu, že súčasné zmiernenie napätia pretrvá, že Turecko bude konštruktívne spolupracovať a že sa splnia podmienky stanovené v predchádzajúcich záveroch Európskej rady, je Európska únia v záujme ďalšieho posilnenia súčasnej pozitívnejšej dynamiky pripravená etapovitým, primeraným a zvratným spôsobom postupovať vo vzťahu s Tureckom na posilnení spolupráce vo viacerých oblastiach spoločného záujmu a prijať na júnovom zasadnutí Európskej rady ďalšie rozhodnutia:
- a) pokiaľ ide o hospodársku spoluprácu, vyzývame Komisiu, aby zintenzívnila rozhovory s Tureckom s cieľom riešiť súčasné ťažkosti pri vykonávaní colnej únie a zabezpečila jej účinné uplatňovanie vo všetkých členských štátoch, a zároveň vyzývame Radu, aby pracovala na mandáte na modernizáciu colnej únie. Takýto mandát môže Rada prijať na základe dodatočných usmernení Európskej rady;
 - b) sme pripravení nadviazať s Tureckom dialógy na vysokej úrovni o otázkach spoločného záujmu, ako sú verejné zdravie, klíma a boj proti terorizmu, ako aj o regionálnych otázkach;
 - c) vyzývame Komisiu, aby preskúmala možnosti posilnenia spolupráce s Tureckom v oblasti kontaktov medzi ľuďmi a mobility.
12. Vyzývame Turecko, aby sa zdržalo nových provokácií alebo jednostranných krokov v rozpore s medzinárodným právom. Vzhľadom na spoločné oznámenie opätovne potvrdzujeme odhodlanie Európskej únie využiť v prípade takýchto krokov nástroje a možnosti, ktoré má k dispozícii, na obranu svojich záujmov a záujmov jej členských štátov, ako aj na udržanie regionálnej stability.
13. Oceňujeme, že Turecko prijalo približne 4 milióny sýrskych utečencov, a súhlasíme s tým, aby Európska únia pokračovala v poskytovaní pomoci utečencom a hostiteľským komunitám. Vyzývame Komisiu, aby Rade predložila návrh na pokračovanie financovania sýrskych utečencov v Turecku, ako aj v Jordánsku, Libanone a iných častiach regiónu.

14. Pokiaľ ide o riadenie migrácie, spolupráca s Tureckom by sa mala v rámci širšej stratégie EÚ zahŕňajúcej všetky migračné trasy posilniť, najmä v oblastiach, ako je ochrana hraníc, boj proti nelegálnej migrácii, ako aj návrat neregulárnych migrantov a zamietnutých žiadateľov o azyl do Turecka, v súlade s vyhlásením EÚ a Turecka uplatňovaným nediskriminačným spôsobom.
15. Pripomíname predchádzajúce závery Európskej rady a naďalej plne podporujeme komplexné riešenie cyperského problému v súlade s príslušnými rezolúciami BR OSN (najmä 550, 789, 1251). Tešíme sa na obnovenie rokovaní pod záštitou Organizácie Spojených národov, na ktorých sa bude Európska únia zúčastňovať ako pozorovateľ, a budeme zohrávať aktívnu úlohu pri podpore rokovaní, a to aj vymenovaním zástupcu do misie dobrých služieb OSN.
16. Kľúčovou otázkou zostávajú právny štát a základné práva. Cielené kroky voči politickým stranám a médiám a ďalšie nedávne rozhodnutia predstavujú významné nedostatky v oblasti ľudských práv a sú v rozpore so záväzkami Turecka dodržiavať zásady demokracie a právneho štátu a práva žien. Dialóg o týchto otázkach zostáva neoddeliteľnou súčasťou vzťahu medzi EÚ a Tureckom.
17. V súlade so spoločným záujmom EÚ a Turecka o mier a stabilitu v ich priestore očakávame, že Turecko a všetci aktéri pozitívne prispedia k riešeniu regionálnych kríz, akými sú krízy v Líbyi, Sýrii či Zakaukazsku, a tejto otázke sa budeme naďalej pozorne venovať.
18. Vyzývame vysokého predstaviteľa, aby pokračoval v práci na mnohostrannej konferencii o východnom Stredozemí.
19. Budeme naďalej pozorne sledovať vývoj a usilovať sa o koordinovaný prístup s partnermi. Európska rada sa k tejto otázke vráti na svojom júnovom zasadnutí.

IV. RUSKO

20. Boli sme informovaní o najnovšom vývoji vzťahov medzi Európskou úniou a Ruskom. Strategické rokovania budeme viesť jednom z nadchádzajúcich zasadnutí Európskej rady.

Vyhlásenie členov samitu eurozóny zasadajúcich v inkluzívnom formáte

Euro je menou Únie. Je symbolom a zároveň hnacou silou európskej hospodárskej integrácie.

Berieme na vedomie list predsedu Euroskupiny z 19. marca 2021. Podporujeme posilnenie medzinárodnej úlohy eura s cieľom zvýšiť našu strategickú autonómiu v hospodárskych a finančných záležitostiach pri zachovaní otvorenej ekonomiky, prispieť k stabilite globálneho finančného systému a podporiť európske podniky a domácnosti. Preto:

- a) zdôrazňujeme potrebu robustnej, inkluzívnej a udržateľnej obnovy a zvýšenej ekonomickej odolnosti ako predpokladov silnej medzinárodnej úlohy eura. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti má kľúčový význam pre podporu ambiciózných reforiem a investícií na účely financovania zelenej a digitálnej transformácie a zvýšenia rastového potenciálu našich ekonomík;
- b) upozorňujeme na význam pevnej finančnej architektúry, ako aj hlbokých, likvidných a dobre fungujúcich finančných trhov denominovaných v eurách a zachovania schopnosti EÚ zabezpečovať svoju finančnú stabilitu a odolnosť. Naďalej má zásadný význam posilňovanie hospodárskej a menovej únie, dobudovanie bankovej únie a dosiahnutie ďalšieho pokroku pri vytváraní skutočnej únie kapitálových trhov;

- c) vyzývame na vybudovanie silnejšieho a inovatívnejšieho sektora digitálnych financií a efektívnejších a odolnejších platobných systémov. V tejto súvislosti by sa malo pokročiť v preskúvaní možnosti zavedenia digitálneho eura;
- d) žiadame, aby sa nepretržite a urýchlene pracovalo na účinnom rámci v záujme ďalšej stimulácie rastu zeleného finančného trhu EÚ. Pomôže to posilniť vedúce postavenie Európy v oblasti zeleného financovania.

Pokrok v tejto oblasti budeme pravidelne preskúmať. Na nadchádzajúcom zasadnutí v júni 2021 sa na samite eurozóny bude rokovať o ekonomických výzvach, ktoré pre eurozónu vzniknú po kríze spôsobenej pandémiou COVID-19, a preskúma sa pokrok v otázke bankovej únie a únie kapitálových trhov.
